

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. Enea Popa

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Redacția: Piața Regele Ferdinand 55
Administrația: Piața Regele Ferdinand 56

Apare la 5, 15 și 25 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

Pe anul întreg 120 Lei
Pe jumătate an 60 Lei
Pe trei luni 30 Lei

Marea adunare națională dela Alba-Iulia.

Douăsutecincizeci mii de oameni au luat parte la adunare. Cuvântările rostite. Hotărârile luate. Moțiunea votată de adunarea națională. Jurământul.

Duminea trecută (6 Maiu) s'a desfășurat, între zidurile cefății Alba-Iulia, marea adunare națională convocată acolo de partidul național-țărănesc. Cu adunarea dela Alba-Iulia s'a încheiat campania purtată de partidul național-țărănesc, în marginile legii, pentru răsturnarea guvernului liberal. De azi încolo lupta se va duce cu alte mijloace. Adunarea dela Alba-Iulia a fost cea mai mare, mai imposantă și mai strălucită adunare politică din câte cunoaște istoria politică a neamului românesc.

Sosirea poporului la Alba-Iulia.

Deja Vineri seara numeros popor, din satele mai îndepărtate, a început să sosească în satele din apropierea Albei-Iulii. Sâmbătă dimineața au început să se reverse spre Alba-Iulia zeci de mii de cărturari, țărani și muncitori din toate unghiurile țării. Unii soseau cu trenurile, alții cu autobuze și automobile, iar alții veneau pe jos din cele mai mari depărtări, dela zeci și sute de kilometri. Sâmbătă seara orașul Alba-Iulia și satele din apropiere gemeau de lume. Toată lumea era plină de voie bună și aștepta cu nerăbdare ziua adunării. Insuflețirea era foarte mare. În orașul Alba-Iulia și peste tot domnea cea mai mare liniște și ordine. Armata, care era destinată să păzească ordinea în oraș și jur, a fost retrasă. Gazetarii din streinătate și din țară cutierau satele din jur, ca să se încredințeze cu ochii proprii despre numărul participanților și despre felul cum vine lumea la Alba-Iulia. Telefoanele zbârnăiau mereu și duceau știri în toate părțile lumii.

De Sâmbătă s'au ridicat, în piața Albei-Iulii, cinci tribune împodobite cu verdețuri și flori. Pe casele din Alba-Iulia fălăia tricolorul național. În unele părți ale orașului nu mai contenea muzica de fanfare. Sâmbătă seara numai cu greu te mai puteai mișca printre mulțimea imensă de popor.

Ziua marelui adunări.

La orele 6 dimineața lumea începe să se adune în piața Unirii. La orele 8 zecile de mii de oameni, cari au petrecut noaptea în satele din apropiere, încep să între în oraș prin cele patru intrări. Oamenii sosesc îmbrăcați în haine de sărbătoare, în frunte cu steaguri naționale și cu table purtând, unele, numele comunei, iar altele purtând înscrispții ca: Trălăscă Iuliu Manlu! Trălăscă guvernul Maniu! Trălăscă partidul național-țărănesc! Vrem libertate, dreptate și legalitate! Unele coloane aveau în frunte muzică de fanfare.

Timp de 5 ciasuri lumea a curs mereu în oraș prin cele patru intrări din patru părți ale orașului. La ora 11 cel

puțin douăsutecincizeci mii de oameni așteptau deschiderea adunării. Fanfarele cântau de vuia văzduhul. Lumea fierbea de însuflețită ce era. La orele 10 apar pe tribuna principală domni Maniu și Mihalache. Lumea isbucnește în urale cari fin mai multe minute. Dl Maniu apare în cele patru colțuri ale tribunei salutând mulțimea imensă și privind cu satisfacție cum curge lumea din toate părțile. La ora 10 a fost deschis congresul partidului național-țărănesc în sala teatrului Caragiale. După cuvântările câtorva fruntași și după citirea rapoartelor s'a votat următoarea

Moțiune

„Congresul Partidului național-țărănesc, cu delegații din 71 de județe, întrunit la Alba-Iulia cu participarea poporului român de pretutindeni, în număr ne mai văzut până acum, decide:

1. „Congresul din Alba-Iulia afirmă neclintită unirea așa cum a fost făcută prin jertfa celor 800.000 de morți și prin hotărârile din Chișinău, Cernăuți și Alba-Iulia.

Poporul român se declară hotărât să apere până la ultima picătură de sânge Unirea, care este vecinică.

2. Adunarea națională din Alba-Iulia se ridică nu numai contra dușmanilor externi care vor să revizuiască hotărârile țării noastre, ci și împotriva celor cari au slăbit situația statului român; împotriva guvernului anticonstituțional și ilegal, ce s'a fixat la cârma țării și a sfărâmat actele unirii din Cernăuți, Chișinău și Alba-Iulia, impunând provinciilor un tratament colonial.

3. Adunarea națională din Alba-Iulia trimite salutul și recunoștința sa aliaților, cu care poporul român a sângerat în războiul popoarelor, rugându-i să nu identifice poporul român cu actele guvernului de uzurpație.

4. Adunarea națională din Alba-Iulia constată că guvernul actual, perpetuându-se la cârma statului prin furturi de urne și lovituri de stat, utilizează arma în scopuri politice, transformându-l în instrument de guvernare și abuzuri electorale, când ea ar putea să fie pavăza puterii noastre de stat; degradează și magistratura, și prin încercarea de terorizare și intimidare a factorului constituțional, desorganizează, de prea multă vreme, națiunea și bazele existente ale statului.

În consecință:

a) Adunarea națională dela Alba-Iulia declară de dușman al patriei acest guvern ce funcționează de atâta timp ilegal și anticonstituțional;

b) Adunarea dela Alba-Iulia declară Națiunea în stare de legitimă apărare

și îndreptățită la folosirea oricărui mijloc, pentru înlăturarea acestui regim.

c) Adunarea națională dela Alba-Iulia tăgăduște actualului guvern orice drept de a se rosti în numele țării, de asemenea tăgăduște dreptul de a arunca noii sarcini asupra țării, contractând împrumuturi în condiții oneroase.

d) Adunarea națională dela Alba-Iulia pretinde Inaltei Regențe dimiterea guvernului, numirea unui guvern național-țărănist prezidat de dl Iuliu Maniu.

Constată cu durere că apelurile făcute pe lângă factorul constituțional de a nu acorda mai departe creditul său unui guvern ce nu reprezintă voința poporului, nu au avut încă ecoul cu drept cuvânt nădăjduit.

Partidul național-țărănist adresează aceste apeluri către Inalta Regență îndemnat de sentimentul monarhic, și spre a evita ca poporul revoltat să solidarizeze Coroana cu acest guvern liberal. Era cu atât mai mult îndemnat partidul național-țărănist să poarte grija unei atari solidarizări, cu cât pretutindeni monarhiile se clatină. Actuala monarhie trebuie să se reazime pe masele populare și să corespundă intereselor sale.

Aprobă în întregime activitatea deputaților și senatorilor partidului, exprimă acestora mulțumirile sale pentru lupta parlamentară desfășurată în combaterea regimului liberal și ratifică hotărârile Sfatului Parlamentar în ce privește renunțarea la activitatea lor în parlamentul ilegal care își are obârșia în lovitura de stat din lunie prin furturi de urne și abuzuri care au depășit toate urgiile de mai înainte.

Biroul partidului național-țărănesc este încredințat să aducă la cunoștință Inaltei Regențe și Opiniei Publice aceste hotărâri.

Punctele ultime ale moțiunii se referă la reorganizarea partidului.

Diu sala Caragiale toți fruntașii sosesc în mijlocul poporului și se impart pe cele cinci tribune. În mijlocul unei însuflețiri care nu se poate descrie, dl Ștefan Ciceo Pop deschide adunarea prin următoarea cuvântare:

„Înainte cu 10 ani v-am convocat la Alba-Iulia în urma evenimentelor războiului mondial, care a dat dreptate neamului românesc, deschizând o nouă cale poporului împărțit în cinci împărțiri. Mulțumesc pentru cinstea deosebită ce mi-ați făcut-o alegându-mă de președinte al acestei adunări. Azi ne-am întrunit aici nu provincii, ci întreg neamul românesc din cele 4 unghiuri ale țării. Ați venit aici nu ca să faceți unirea geografică, ci să proclamați că vreți să fiți voi stăpânii țării. Mă'nchin

lui Dumnezeu, dar oare cui să mă mai închin? Mă închin și în fața voinței poporului.

Să luați de seamă că, dacă Regența nu poate să denită guvernul, îi spunem: Inaltă Regență, la Alba-Iulia n'au fost clicele crîșmelor, nici clicele ciocoilor, nici niște bande de răufăcători, ci unitatea sufletească a tuturor Românilor. Voința poporului manifestată aici-nu este meșteșugită. Această voința iese din sângele și sufletul poporului. Neamul acesta nu se mai lasă subjugat.

După cuvântarea dlui Ștefan Ciceo Pop, dl Ion Lugojanu a citit moțiunea de mai sus, care a fost primită cu mare însuflețire din partea adunării.

Cuvântarea Dlui I. Mihalache

Am venit azi în cetatea Alba-Iulia să ne punem viața la dispoziția comandantului partidului național-țărănesc și să spunem că nu înțelegem să slăbim lupta până în ceasul deplinei biruinți, nu înțelegem să ne lăsăm până nu vor cădea liberalii. Vrem dezarmarea Sodomiei Bucureștilor care ascunde multe păcate și capete de balauri; să dărâăm, nu un partid, ci un sistem de guvernământ care slăbește sufletul și descompune unitatea noastră națională.

Vom să întronăm un sistem de guvernământ, care pornind de joc să ridice în fruntea comunelor și a județelor pe cel mai cinstit și mai harnic dintre noi. Gospodarul să fie gospodar. Gospodăria să fie gospodăria pe care o vrea obștea țării, și nu clica.

În această Românie-Mare atât de bogată munca să îmbogățească pe cel ce muncește; nu pe cel ce speculează. O Românie să se simță că este sufletul aceluiași trup, România mare am făcut-o și noi și voi prin jertfele noastre și a voastre, nu a clicei care a profitat și atunci când patria sângera.

Zi cu zi liberalii dărapănă ceia ce am agonisit și am făcut. Slăbesc temelile acestei țări înăuntru și în afară.

Să ne mobilizăm încă odată ca de aci din Alba-Iulia să punem în mișcare tunul națiunii române. Nu-i deajuns România-Mare pe care liberalii, în sistemul lor de guvernământ, o duc la pieire, vrem o Românie-mare nouă și prosperă a cărei putere să se simță înăuntru și în afară. N'o putem scăpa decât întronând dreptatea și libertatea, Pentru libertate și dreptate am venit aici și o vom câștiga.

Discursul Dlui Al. Vaida-Voevod

Sunt 23 de ani, de când am dat întâia icoană ca să trezesc la conștiință cetățenească poporul de pe aceste plaiuri. Dacă am o cauză să fiu mândru, sunt mândru întotdeauna pentru că și

